СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 108. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 10 травня 1935. VOL. XLIII. No. 108. Jersey City, N. J., Friday, May 10, 1935. THREE CENTS

СОВЄТИ ОМИНАТИМУТЬ ВІЙНУ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ

ПАРИЖ. — А. Ф. Керенський заявив американському кореспондентови, що Совєти найбільше лякаються війни. Вони ніяк на неї не рішаться, бо переконані, що війна це для них дуже ризиковна і небезпечна справа. Тому Японія переконана, що їй не треба воювати з Совєтами. Вона і без війни загарбає на Далекому Сході все, що їй захочеться, чи чого буде їй треба.

НЕ ДОПУСКАЮТЬ ФРАНЦУСЬКИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ ДО СОВЄТІВ.

ПАРИЖ. — Совєтський уряд відмовив дозволу на вїзд до Совєтів тром французьким журналістам, кореспондентам трох часописів, між якими є такий впливовий часопис як „Матен". Кореспонденти мали їхати до Москви разом з французьким міністром заграничних справ, Лявалем, що вибирається відвідати Совєти. Те совєтське зарядження викликало серед французьких газетярів велике невдоволення. Совєти не хочуть пустити цих трох газетярів за те, що вони писали в неприхильнім тоні до Совєтів.

КАЖЕ ГІТЛЄРОВИ, ЩО МИР ЦЕ НАЙВАЖНІША ЦІЛЬ.

БЕРЛІН. — Канцлєр Гітлєр одержав від англійського короля довгу телєграму з подякою за надіслані бажання. В тій телеграмі кладе король Юрій найбільшу вагу на те, що він і його уряд уважають найважнішою справою вдержання світового замирення. Король закінчив тим, що він певний, що цілий культурний світ так думає.

В ГОСТИНІ В МІКАДА.

ТОКІО (Японія). — Японський мікадо Гіроґіто приняв адмірала Френка Б. Упгема, начального команданта Азійської Фльоти Злучених Держав. Адмірал явився в товаристві американського амбасадора. Кажуть, що цю візиту треба вважати мировою манифестацією з боку Злучених Держав, бо вона мала місце саме в тім часі, коли відбуваються на Пацифіку маневри американської фльоти.

ШПИГУНСЬКА ГІСТЕРІЯ.

ТОКІО. — Японське Туристичне Бюро і ті, що йдуть за його покликом і відвідують Японію, мають чимало клопоту. Бюро захвалює чудову японську природу. Туристи їдуть до Японії, подивляють ту природу і пробують тут і там зняти на памятку фотоґрафічні знимки. Та за тим слідить пильно японська поліція й арештує невинних людей, підозріваючи їх у шпигунстві. Таке сталося з М. А. Пірсом, бувшим поліційним комісаром міста Лос Енджелес, що відомий з того, що в леґіслятурі поборював протияпонські внески. Тепер держали його в Кобе 11 днів як шпигуна.

ДУМАЮТЬ ДАТИ НІМЕЧЧИНІ МАНДАТ В АФРИЦІ.

ЛОНДОН. — В урядових колах ломлять собі голову над тим, як втягнути Німеччину назад до Ліґи Націй. Та знають, що це буде неможливе, якщо Німеччина не дістане якихось нових концесій. Головно йде тут про заграничні кольонії. От тому виринула думка, щоб дати Німеччині мандат над муринською державою Ліберією. Мандат цей був би під опікою Ліґи Націй. Та формально Ліберія являється незалежною державою. В тім і трудність. Та думають це обійти тим, що та держава не вміє собою правити, що там непорядки, невільництво і т. п. Та це булоб ще пів біди, бо важніше те, що Ліберія є така країна, якою ніхто не хоче займатися, бо там царює жовта пропасниця. Справу ту форсує уряд полудново-африканської домінії.

ДОПОМАГАЛА ВТІКАТИ З ФРАНЦУСЬКОГО ЛЕҐІОНУ.

ФЕЗ (Мароко). — Військовий суд засудив на три місяці тюрми російську танцюристку, баронову Ірину де Сірвер, за те, що вона була на службі пачкарів, що допомагали жовнірам утікати з французького Леґіону, відомого з важкої й жорстокої жовнірської служби.

ЗНОВ БОЯТЬСЯ ЗА РЕН.

ПАРИЖ. — Французи ломлять собі голову над тим, чого то нового забажає тепер Гітлєр, і приходять до переконання, що він схоче скасування демілітаризаційної ренської смуги, яку встановив версайський договір. Кажуть, що Гітлєр буде домагатися, щоб цю постанову знести і дозволити Німеччині будувати на цій території укріплення.

ГОЛОВА „ВЕЛИКОЇ РОДИНИ".

ЛОНДОН. — Король Юрій заявив дипльоматам і представникам домінії, що він гордий, що є батьком великої імперії, яку вважає одною великою родиною. Він заявив премієрам домінії, що домінії є тепер „рівними партнерами" та можуть почуватися в Англії, як „у своїм домі".

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим подаємо до відома всім урядникам і членам відділів У. Н. Союза, а саме: 20, 94 і 146 з Гемтремк, та 75, 175, 183 і 292 з Дітройт, Міш., що в суботу, ДНЯ 11-го ТРАВНЯ 1935 р., в 7. годині вечором, відбудуться

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

в Українській Хаті під ч. 2240 Grayling Ave., Hamtramck, Mich.

На тих зборах буде приявний ред. д-р Л. МИШУҐА, котрий говорите про наше положення в Америці, нашу молодь і ту ролю, яку У. Н. Союз відограє і повинен відограти в життю нашої іміґрації.

На ті збори запрошуємо крім членів У. Н. Союза і ту нашу молодь, яка ще не є в рядах нашої орґанізації.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У. Н. СОЮЗА.

ВІДЗНАЧЕННЯ МАСАРИКА.

Фундація Вудрова Вилсона в Ню Йорку надала Томі Масарикові, президентови Чехословаччини, медалю як признання за його постійну працю для здійснення Вилсонових засад демократії, самоозначення та особистої свободи.

ЕВАКУАЦІЯ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

Почалась евакуація большевицьких залізничників із східньо-китайської залізниці. Спеціяльна репатріяційна комісія приїхала до Іркутська. Загалом репатріюють 6,000 залізничників, разом із їх родинами 20,000 осіб. Багато з цих осіб приняли свого часу большевицьке горожанство на основі опції та приїздять до СССР уперше.

ЯК ЖИДИ РОБЛЯТЬ МІЛІОНИ.

До бюра фабрики трикотів Вайнштайн і Авфресер в Чернівцях вломилися незнані злодії, розбили касу й украли, як зізнали власники, 860 тисяч левів готівкою й 100 тисяч левів у вартісних паперах. Поліції стало підозріло, що в такій маленькій фабриці вкрадено таку велику готівку. Поліція довідалася, що власники фабрики перед двома місяцями заасекурувалися були на міліон левів на випадок влому й заасекурували касу на більшу суму, як цілий склад товарів. Власників заарештовано, бо є підозріння, що вони замовили собі влом, щоб дістати від товариства обезпечень міліон левів.

БАТЬКО ОБЧОРНИВ ДОНЬКУ.

Донька коршмаря в Джурові, пот. Косів, Ребека Гайслер, залюбилася в парубку В. Козаку і сказала родичам, що хоче вийти за нього заміж. Одночасно заявила, що перейде на християнську віру. Родичі старалися всіми силами відвести її від того, але надармо. Одної ночі Ребека спакувала свої річи до валізи й покинула батьківський дім, щоб удатись до сусідного села, де жив її нареченний. По дорозі придержала її гранична сторожа, підозріваючи її, що вона щось перепачковує. Так повідомив її заздалегідь батько Ребеки. Одначе сторожа переконалася, що це неправда і дівчина пішла без перешкоди до нареченого, де й замешкала. Тоді батько повідомив поліцію, що вона комуністка. Доходження, які перевела поліція, й цього не потвердили. Батько хотів тільки, щоб її арештували й вирвали з християнського дому. Зате прокураторія потягнула Гайслера до відповідальности за наклеп і введення влади в блуд. Незабаром відбудеться в Коломиї судова розправа в цій справі.

НЕ ВІЛЬНО ВЕСТИ ЦЕРКОВНОГО ХОРУ У ГРОМАДСЬКІМ УРЯДІ В КОШЕЛЕВІ.

Дня 6. квітня ц. р. вечором відбувалась у Кешелеві, пов. Жовква, проба церковного хору у громадськім будинку, на що згодився місцевий війт. Але не подобалося це постерунковому Назарчукови з Куликова, який розігнав пробу, бо, мовляв, це урядовий дім і тут не вільно робити ніяких проб. Було би мабуть усе добре, якби цей хор був кацапський, так як у Новім Селі. Там можна вчитися в громадськім будинку, бо „to co innego".

ЗА 30 ЗЛ. ХОТІЛИ БУТИ ЗЛОДІЯМИ.

Окружний суд у Станиславові як відклична інстанція розглядав недавно цікаву справу. В о. Сірецького, пароха в Надвірній, служив за наймита Іван Івасик. В осени минулого року вкрадено парохови копицю сіна і пошкодований звернувся до Івасика з пропозицією, що за викриття імени злодія дістане нагороду 30 зл. За кілька годин Івасик зголосився до о. Сірецького і сказав, що крадежі допустився він сам до спілки з Василем Маслієм. Справою занялась очевидно поліція, опісля городський суд у Надвірній і Івасик дістав 6 місяців, а Маслій 8 місяців вязниці. Івасик, що надіявся дістати від пароха обіцяних 30 зл., не відкликався від цього присуду, але зробив це Маслій. Тепер відбулася розправа перед окружним судом у Станиславові і справа приняла наглий зворот. Як Маслій так Івасик, переслуханий як свідок, заперечили тепер рішучо, неначе би допустилися крадіжу, а навіть перевели доказ на своє алібі, яким ствержено, що в часі крадіжу вони були у товаристві інших осіб. Розправа скінчилась увільненням обох засуджених.

БУДУЮТЬ ВЕЛИТЕНСЬКИЙ БУДИНОК МІНІСТЕРСТВА ХЛІБОРОБСТВА.

У центрі Берліна будують у прискореному темпі велитенський будинок міністерства хліборобства. Це комплекс новочасних будинків, а в підземеллі будують ґарадж для коло сто авт. При будові працюють 1,000 робітників на три зміни. Дня 1. жовтня віддадуть до вжитку частину комплексу, а цілість викінчать 1 квітня 1936.

700 КМ. НА КОЛІНАХ.

Два індійські купці пустилися 700 км. зі столиці Індії до святині богині Бадрінат на прощу — на колінах. Смерть, що їм грозить, не відстрашує паломників. Вони вірять, що якби померли підчас свого паломництва, осягнуть щастя в раю.

СЕКТА, ЩО ВЗИВАЛА ДО БОЙКОТУ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ШКІЛ І КОЛЄКТИВ.

В Орлі арештували провідників нової релігійної секти, якої членами були переважно жінки. Провідником секти був царський старшина, якого прихильники вважали за Христа, та бувший керманич місцевої монархістичної орґанізації. Секта взивала до бойкоту большевицьких шкіл і земельних колектив.

КІНО І ПІДВОДИ.

В березні ц. р. висвітлювано в одному з тернопільських кін польську патріотичну фільму з часів облоги Ченстохови Шведами під наголовком „Пшеор Кордецкі". Зприводу цієї вистави шкільний інспекторат у Тернополі доручив урядово управам вселюдних шкіл у повіті, щоби зорганізували поїздку шкільної дітвори на цю виставу. Війти одержали приказ доставити безплатно підводи для шкільної дітвори. Так і сталось і кілька днів можна було оглядати, як до Тернополя розмоклими дорогами тягнулася довга низка підвод з українських сіл, а на них повно перемерзлої сільської української дітвори, що примусово їхала до кіна. Невже це мала би бути одна з метод нової шкільної системи?

ЗАБОРОНЮЮТЬ ОСНУВАТИ УКРАЇНСЬКІ ТОВАРИСТВА.

Збаразьке староство заборонило оснувати Місцевий Союз „Каменярів" у Токах і Кружок „Сільського Господаря" в Голотках. Крім того староство не дало дозволу на уладження Шевченківських свят і театральних вистав у Лисичинцях, Токах, Доброміцрі й інших місцевостях. Вкінці поліція у Збаражі розвязала нараду громадських родних (32 особи), при чому не провірювала, чи присутні є особисто знані запрошуючим, а староство за здогадні незаконні збори покарало скликуючих д-ра В. Гамаля і д-ра Таращука. Покарані внесли відклик до суду.

З КРАЇНИ КАНІБАЛІВ.

Німецький учений проф. Неверман вернувся після дволітнього побуту з Нової Каледонії, Гебридських островів та Нової Ґвінеї. Як добрий фільософ, навчився він місцевих говірок і кілька місяців прожив між канібалами. Професор твердить, що канібали зовсім мирні люди, коли тільки з ними добре поводитись. Не треба їх тільки сердити, бо не один уже мандрівник, що почав глузувати з їх ідолів, пропав у їх шлунку. Канібали мають свої погляди на чесність. На острові Суматрі голяндський уряд зорганізував концентраційний табор, куди засилає комуністів. Вони живуть на канібальській території „маппи", коли хто з них хоче втекти, може попасти між канібалів і там пропадає на їх бенкеті. У канібалів сильно розвинена музика.

НЕЩАСТЯ В ПАРІ ХОДИТЬ.

Юрієви Пожозі з Банилова над Серетом (Буковина) погоріла хата. Два дні пізніше бавилася його дитина на згарищу вуглям, що ще тліло під звалищами. Дитина роздула вогник і кидала качани до вогню. Нараз займилося вбрання на дитині й вона як живий смолоскип згоріла на вугіль.

АВТОМОБІЛЬНІ РОБІТНИКИ ВІДКИДАЮТЬ УГОДУ

ТОЛІДО (Огайо). — По обчисленню голосів, відданих робітниками фабрики підприємств „Шевроле Мотор Ко." в справі закінчення страйку згідно з пропозицією урядових посередників показалося, що 1,251 робітників голосували проти приняття угоди, а тільки 605 за приняття.

Предложення урядових посередників давало робітникам побільшення заплати, але не давало признання юнії, і тому робітники постановили далі страйкувати, поки підприємство не признасть робітникам права до орґанізації. Провідників незалежнього руху, що заявлялися за приняття умов, побито камінням.

МекҐрейді, голова урядових посередників, виїхав уже до Дітройту.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДМОВЛЯЄ КОНҐРЕСОВИ ПРОТОКОЛУ ПРЕСОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Палата послів конґресу попросила президента Рузвелта дати їй протоколи з конференції президента з представниками преси минулої пятниці, на котрій президент скритикував гостро становище Торговельної Палати Злучених Держав до уряду.

Президент відмовився дати цей протокол на тій основі, що колиб він давав іншим людям протоколи конференцій з пресою, то ці конференції не могли би набудуче відбуватися так спокійно, свобідно й неформально.

ЖІНКА СТАВИТЬ РЕКОРД ЛЕТУ.

НЮ ЙОРК. — Амелія Ерґарт, відома летунка, знов побила рекорди скорости лету, коли вона доконала перелету з Мексика до Нюарку, в стейті Ню Джерзі, себто дорогу 2,100 миль, за 14 годин і 18 мінут.

При висіданню в порті летунку витала величезна юрба народу. На її обличчу не видно було умучення. Вона летіла всю дорогу сама й не осідала по дорозі ні разу.

„ЛОБІ" ПРАЦЮЄ ЗА БОНУС.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт іще раз дав до зрозуміння конґресови, що він заветує законопроєкт Петмена. Рівночасно в конґресі появилося велике число прихильників бонуса та стали обговорювати справу з конґресменами й сенаторами, напираючи на них голосувати за бонус на випадок, як президент його заветує.

БОРОТЬБА ЗА ЗАКОН ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА СТАРІСТЬ.

ВАШИНҐТОН.—Рішення найвищого суду Злучених Держав про незаконність закона про пенсії для старих залізничників викликало велике збентеження серед прихильників законопроєкту Ваґнера про суспільне обезпечення.

На запит президента Рузвелта, котрий попирає цей закон, ґенеральний прокуратор, як правний дорадник уряду, дав президентови правну опінію, що проєкт Ваґнера не противиться конституції та що найвищий суд не зможе його звалити як неконституційний.

Тому президент порадив своїм прихильникам у конґресі йти далі з кампанією за ухвалення згаданого законопроєкту.

О. КОКЛИН АТАКУЄ ПРЕЗИДЕНТА.

КЛІВЛЕНД (Огайо). — О. Чарлз Коклин, римо-католицький радіовий проповідник, говорив тут на вічу 25,000 людей, зібраних у салі „Поблик Одиторіюм". Це віче скликав „Краєвий Союз Суспільної Справедливости".

О. Коклин осуджував у своїй промові огайського сенатора Болклія за те, що він голосував за законопроєкт Петмена про бонус, а потім виступав гостро проти банкового проєкту Екелса, за котрий кілька днів тому промовляв на радіо президент Рузвелт. Він говорив, що банковий проєкт не позбавляє банкирів сили визискувати народ, а тільки викликує фальшиве враження, що це робиться. Він взивав слухачів напирати на членів конґресу повалити цей проєкт.

Він звертався строго проти президента Рузвелта, кажучи, що Рузвелт значить стільки, що руїна.

БУВШИЙ СУДДЯ ОБЕРВАҐЕР БУДЕ БОРОНИТИ ГАВПТМАНА.

НЮ ЙОРК. — Бувший суддя Чарлз Обервеґер, відомий з виступів на українських вічах і демонстраціях, згодився приступити до оборонців Бруна Гавптмана, засудженого на смерть за викрадення й убивство дитини летуна Линдберґа.

Жінка Гавптмана наняла його передовсім на те, щоби боронив її перед позвом бувшого оборонця Гавптмана, адвоката Едварда Рейлія, за заплату адвокатської оплати в сумі 22,398 долярів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з анґлійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ.

Це остання пора, в якій ще можна при великих зусиллях зібрати те, що буде для грядучих наших поколінь в Америці свідком нашої праці. Ми ще можемо записати дещо такого, що вяжеться тісно з самими початками нашого національного життя в Америці, бо за якийсь час вже буде неможливо це зробити.

Тому це крайня пора, щоб ми взялися за зібрання якоїсь, хочби й дуже примітивної нашої статистики. І якіб не були при тим оглядом недостачі, зібраний таким чином матеріял буде вже якоюсь підставою до дальшої праці, до якихсь міркувань, чи до якихсь обчислень. Щодо цього, то всі ми відчуваємо потребу такої статистики. Вона може придатися для наших бізнесменів, учителів, газетярів, видавців, спортовців і т. п., а зокрема для всіх тих, що займаються громадськими справами, чи ведуть добродійні акції. Вона буде важна і для такої організації, якою є наш У. Н. Союз, котрого бажанням і ціллю є обхопити цілу нашу іміграцію, всі закутки в Злучених Державах, де тільки живуть українські родини.

Ось тому ми ще раз підносимо, що коли наше громадянство розуміє цю справу і хоче їй допомогти, то тепер є добра нагода використати це розуміння і ту охоту та збирати відповідні матеріяли і надсилати їх до нашої редакції для використання в Пропамятній Книзі У. Н. Союза. Ми не можемо наперед гарантувати, що і як буде використане з надісланого матеріялу, але можемо запевнити кождого, що коли там буде щонебудь нового чи цікаво обробленого, ми це використаємо.

Зі свого боку зробимо те все, що нам у наших обставинах можливо зробити. Ми вишукаємо ті матеріяли, які можемо добути з пожовклих листків давньої „Свободи", старих календарів, протоколів чи інших записок та памяток. Але нам іде теж про те, щоб ми дістали короткий образ теперішньої зорганізованої української родини в Америці. Значить, треба нам дістати з місць хоч короткі начерки історії тих громад, але історії правдивої. Пропамятну Книгу У. Н. Союза не видається для якихось порахунків з іншими організаціями, церквами, громадами чи особами, а для передання того, що ми збудували. І це треба нам усім мати на увазі. Як крім того зможе ще дехто подати цікаві спомини, як те життя повставало в тій чи іншій громаді і як воно там зростало, то це додасть життя і ясности до цього, що буде зібране можливо тільки в сухих цифрах.

Підносимо цю справу ще раз і кладемо її нашому громадянству на серце. Бо коли хочемо бути для нашого народу історичною іміграцією, то мусимо принаймні списати ту свою історію.

РЕМІСНИЦЯ-ІНТЕЛІҐЕНТКА

(Надіслане для „Свободи").

I.

Кріза внесла модерний дух практичної доцільности в життя нашого жіночого доросту. Льокувати тяжко зароблений гріш у довголітні вищі студії по університетах стало невказаним. Брак державних теплих посад примусив українське громадянство кинутись на промисл. Та від нас, жінок, залежатиме, чи буде цей промисл розвиватися як слід. Клич „свій до свого" став попросту кличем самооборони. Чимбільше українських фабрик — і склепів — тимбільше варстатів праці для нашого молодого покоління. Та ми свідомі цього, що виключно від сірих мас жіночих залежатиме доля тих підприємств. Тому байдужність жіноцтва щодо цеї справи рівналасяб злочинови. Ми позбулиб себе і своїх дітей осередків заробітку. Без постійної піддержки всіх Українок — підприємства ті можуть хіба животіти, але не можуть розвиватися.

Тепер увійшло в моду присвячуватись ремісничим званням. Так, як давніше кинено між жінки клич: братися до університетських студій, так тепер інакше. Твориться інтеліґентське ремісниче покоління, яке знає, що не сміє занедбувати обовязків інтеліґента, за які дійсно памятає. Наслідок цього вищий рівень наших пересічних ремісників чи ремісниць.

Добре, що наше молоде жіноче покоління висвободжується з деморалізуючого пасивного чекання на посаду і творить собі варстати праці. Тому слід морально і матеріяльно піддержати його в тих змаганнях. Це може довести до оздоровлення нашої нації і може мати в будучности далекосяглі, корисні для неї наслідки.

Кравецькі робітні, косметичні заведення, трикотарські працівні, поява нашої інтеліґентки в фризиєрки чи фризиєра — це все свідчить про те, що в нас, Українок, вступив новий дух. Вправді незвичний інший напрямок життя — приносить труднощі, бож треба поступати наперекір десятьлітнім традиціям. Бути ремісницею не перейшло нам ще в кров! Ми ще не перейшли на новий шлях, як це є в Америці. Ми ще є часто легко вражливими, сентиментальними й образливими Українками. Але крок за кроком ми збуваємось пересудів. І фальшивий стид зникає. Панує річева доцільність і самодисципліна. Дивна насолода, досі незнане щастя праці огортає нас. І ми дуже горді з себе, що вміємо власними руками — як і тисячі інших — заробити на кусок хліба.

В однім косметичнім заведенні доводилось мені вперше стрінути фризиєрку - інтеліґентку, себто бувшу вчительку, бувшу хорову співачку, а теперішню фризиєрку. Чешучи мене, говорила про все і вся. Порушила тему балів, а скінчила на мистецтві. А в міжчасі говорила про особисте. Згадала про те, що має матуру, що була вчителькою десь на далекому заході і, як звичайно це тепер буває — стратила і ту посаду. Розповіла, що має добрий альт, хотіла докінчити студії в Музичному Інституті імени Лисенка, але з браку фондів, закинула це й остаточно вивчилась за місяць фризиєрства і працює — ось тут! Задоволена, бо любить своє звання і чує в собі правдиві спосібности до нього. Наскільки знає, клієнтки задоволені, бо старається виконати працю совісно, по інтеліґентному. Найбільше понижуючим видавалося їй брати приплаток. Вонаж інтеліґентка! Як можна їй давати приплаток? Я звернула їй увагу, що тут інтеліґенція ні при чім, що ніхто не обовязаний знати, хто вона, бо клієнти видять у ній ремісницю і як такій дають їй належний приплаток. Як ремісниця, вона навіть повинна обурюватись, наскількиб цього приплатку не булоб. Це вже ввійшло в звичай нагороджувати ще й таким способом виконану працю, а заломлювати цей звичай одиниці — булоб просто недоцільно, а може навіть небажано (співтоваришками). Вона погодилася з моїм поглядом і обіцяла бути менше вражливою. Це не перешкодило їй з правдиво українською упертістю ще довго боронитись проти приняття приплатку, який я їй давала. Але мабуть життя її згодом навчить, що принимати гроші за працю — не сором.

II. В жіночій бурсі.

Говорячи про ремісницю-інтеліґентку і ремісницю взагалі, я приглядалась їх варстатам праці. Та надило мене ще теж подивитись, де і як жиє наш жіночий ремісничий доріст. Нагода трапилась. Одного вечора святкували вони якраз память нашого славного Кобзаря Шевченка. Я опинилася між ними. Це було домашнє свято. Любов свою до Кобзаря не документували прилюдно, але тим зворушливіша була та їх любов до рідного. Чималу працю вложила тут пані Ляхович-Рижевська, яка з великою самопосвятою взялася за освіту тих дівчат і створила самоосвітній гурток. Ця праця це одна з великих радостей у житті пані Рижевської, як вона скромно до того признається. Вона не моглаб обійтися вже без бурси і дівчат. А бурса ця приміщена доволі далеко від середини міста та працю провадити можна тільки вечорами, коли дівчата вільні від занять. Та ніщо не відстрашує паню Рижевську. Чимало роботи в те вкладає теж управителька, пані Левицька, рідна сестра пок. О. Басарабової, яку дівчата дуже люблять, і яка пікується ними як рідна мати. Настрій у тій бурсі є дійсно чудовий, родинний, домашній. Гармонія між дівчатами гідна подиву. Тому треба подякувати пані Говиковичевій, за якої почином ту бурсу відкрито, за щасливу думку і за її здійснення. Збірка при першій поїздці пані Говиковичевої до Америки дала змогу завдяки жертвенности українського громадянства Америки закупити власний дім на цілі бурси. На жаль, дім цей, у якому містяться двацять дівчат (учениці „Труду" і доповняючої фахової школи імени Ґрінченка) ще не виплачений, а в нинішніх важких часах трудно вивязатись йому зі своїх обовязань. Найбільшою болячкою бурси — болячкою зрештою цілого світа — це брак гроша. Бо треба не тільки затвердити те, що є, але треба ще й розширити акцію ремісничих дівочих бурс, чи ремісничих бурс узагалі. Інакше наш доріст підпаде денаціоналізації і пропаде для українського народу. Вже тепер показує статистика велику скількість, бо аж пядьдесять процентів мішаних подруж наших хлопців ремісників. Дівчата трохи твердше тримаються, бо тільки 15 проц. виходять замуж за чужих. В дівочій ремісничій бурсі є головно елемент зі села. І тут він дістає попросту своє виховання. Панує там дружній настрій. Одно одному помагає. І страву варять собі самі — що вважаю за дуже корисний виховний чинник. Духові насолоди приносять їм часті свята, як Лесі Українки, Тараса Шевченка. Свята ті відбуваються в тісному гуртку, — але всі беруть у ньому участь. Слухачками є управителька Олена Левицька і пані Рижевська. Цим разом іще й пані Говикович і я. Портрет Шевченка дбайливо прибраний прекрасним полтавським рушником, який самі вишивали. Деклямують і співають. Зі всього віє щирість і безпосередність. На всьому видно дбайливу підготовку. Найприємніше вражає те, що дівчата заховуються спокійно і гідно, без зайвого галасування. Трохи збентежені нашою присутністю, (пані Говикович і моєю) мають трему — але остаточно її переборюють. По приятельській гутірці з дівчатами, ми йдемо до дому. Вечір був дуже милий. І тому родиться бажання, щоб не пропало це пристасовище для наших дівчат - ремісниць. Так дуже сильно хочеться, щоб ця бурса розширилася, щоб могла містити кудибільше дівчат ніж дотепер. Ремісник — це тепер наш клич. А щоб його виховати, на те треба бурс. Чимбільше їх — тим ліпше.

Меланія Нижанківська
(Львів).

ЯК НАШІ ВОРОГИ СЕБЕ ВЗАЄМНО ПОУЧАЮТЬ

Є дві держави, яких положеня в теперішній військово-політичній ситуації в Европі незавидне. Це Польща і Чехословаччина. Обидвом їм стоїть на перешкоді до стабілізації і могутности, відповідної до їх величини, надзвичайний апетит на чужі території: в Польщі українські, білоруські, литовські і німецькі, а в Чехії українські, німецькі та словацькі. Найбільшою загрозою для Польщі є територія українська, а для Чехії — територія німецька. Польща стала мирною овечкою, бо сподівається програти кожду війну через Українців, а Чехія — через Німців.

Та проте обидві ці потуги вдають нині міцних чинників забезпеки мира в Европі, навіть у такій трудній ситуації, як теперішня. Польща, що є більша від Чехії завдяки чужим територіям і міцніше почуває себе на ногах, вважає за відповідне давати Чехам научки, як вони мають заховуватись у політиці. В ґазеті „Час" (з 5. 4. 35) якийсь кореспондент таки серіозно зажурився судьбою Чехословаччини. Розбираючи політичну ситуацію, він пише, що чеське опертя на Францію з реасекурацією проти Мадярів було добрим до того часу, доки Німеччина не була озброєна та доки чеські Німці вдоволялись кількома міністерськими посадами в Празі. Якжеж Німеччина стала серіозніше думати про прилучення до себе Австрії та німецьких територій, що тепер у Чехії, то Чехи нагло змінили свої протибольшевицькі настрої та задумали опертись на московсько-большевицьких баґнетах. А тому, що баґнети ці задалеко, щоб відразу в потребі прийти з поміччю, Чехи лихі на Паляків за те, що українські землі не дають їм змоги бути безпосередніми сусідами з Совєтами. Тому „Час" радить Чехам зробити всім чеським приятелям одну велику прислугу та держатись у політиці цілком невтрально, бо чеська армія заслаба, щоб з успіхом боронити свої державні границі. Вже нині половина чеської армії є сконцентрована проти Мадярів, частина розкинена попри польські кордони, а решта поставлена супроти Німеччини. „Час" твердить не без рації, що заки Чехи встигнуть розпочати мобілізацію на випадок війни, то німецька армія вже може опинитись над річкою Моравою, якщо не під Карпатами, та що на заатакування самої Праги вистарчать два або три німецькі корпуси. Німецькі літаки на протязі кількох годин знищать осередки чеського промислу, при чому трудно припускати, щоб судетські Німці активно виступили проти німецької армії по боці Чехії.

Положення незавидне, як твердить „Час". Хтож може тут Чехам помогти? Москалі далеко і заки перейдуть румунську територію та закарпатську Україну, то по Чехах може й сліду не лишитись. Трудно також, щоб і Поляки помогли, бо заки вони добулиб Шлеськ і дійшли до чеських границь, то Німці займуть цілу Чехію. Отже виходить, що Чехи мусять бути невтральними, або заняти оборонну лінію Дунаю. Але того вони зробити не можуть, бо Мадяри й Австрійці не є їх приятелями.

В подібних порадах не остається позаду і чеська преса, але ті поради не такі конкретні, як польські. Там лише натяками закидується Полякам зраду славянської ідеольогії, запроданість Німцям, прямування розбити „матушку Расею" і т. п. При цьому цікаво відмітити, що така високо патріотична чеська ґазета, як „Народні Лісти" з Праги, займає щодо Москви більш категорично московське становище, ніж деякі московські патріоти. Тій ґазеті не так страшні Німці й інші вороги чеської держави, як український рух та змагання України відлучитись від Москви. Чеська преса розбирає за анґлійськими голосами положення Польщі і також стверджує факт, що Польща не багато сильніша від Чехії, ба навіть більше: що вона нині є в гіршому положенні, бо чи хоче, чи ні, то мусить статися тереном перемаршу як не німецьких то московський армій, які, коли й опустять її знову, то не даром, а заберуть собі деякі країни, що нині є польські, залишаючи Польщу в її чисто польських границях.

При тому ще одно цікаве явище, а саме, що обидва ці чинники могутности і сили вдають зі себе героїв-оборонців мира, коли в дійсности на них обидвох шкіра трясеться перед тим, що раз пущена в рух военна машина роздавить їх ґрунтовно, так, що і сліду по самостійности не лишиться. Така судьба вже їх раз в історії була постигла і на дальше їм цього не оминути при найкращому бажанню. — (УП, Прага).

В. Будзиновський.

СТРІЛЕЦЬКИЙ ПАШПОРТ

(Оповідання).

(2)

Ще в останній хвилі прийшов видаток, про який не думав, коли укладав прелімінар коштів полювання сліпими патронами. Спершу гадав, що на залізничий двірець піде пішки. Тепер, коли вже виходив, поміркував собі, що з рушницею, хоч вона у футералі, годі йти через місто. Хтось міг би побачити і про те сказати його шефови. Зараз виявилось би, що Малинський поїхав не на похорон тітки, а на полювання. Показалось би, що жадна його тітка не вмерла. Шеф не простив би йому тої брехні. Жінка радила їхати трамваєм. Та і трамвай не був безпечний. Міг би впхатись такий, що знає його. Побачивши рушницю, розголосив би по місті, що Малинський поїхав на полювання. До шефа донеслось би дуже легко. Щоби не ризикувати, Малинський поїхав однокінним фіякром і заплатив сімдесять крайцарів.

На останній залізничій стації ждали підводи, щоби запрошених мисливих завезти аж під ревір. Синецький вже був там. Коли мисливим представляв свого приятеля, при назвищу Малинський вихопилося йому, через привичку, староста. Мисливим лекше було затямити собі слово „староста" ніж назвище Малинський. Не диво, що вони всі, стали титулувати його „пане старосто". Малинський протестував, кажучи, що він тільки весільний староста, та се йому не помогло. Для цілого мисливського товариства лишився старостою.

Малинський не крився також з тим, що він на се полювання приїхав не на те, щоби полювати, а на те тільки, щоби розірватися, відітхнути гірським повітрям і побачити як таке полювання виглядає. І з тим не крився, що в його рушниці є сліпі патрони.

Кіньми поїхали до ліса, до ревіру пішли пішки. Малинського, котрий мисливого лише маркував, поставили на становищі, на якім була найменша небезпека стрічі з оленем. Малинський чув стріли, крики нагінки, трубки. Бачив неодного заяця й одного сернюка, що втікали з боєвища. Нарешті в лісі знов стало тихо. Лиш вечірний вітер шумів, з легка колишучи вітками дерев. Зробилося зимно. Малинський стояв далі, з рушницею в руках. Пальці рук з зимна закостеніли. В чоботах рухав пальцями, щоби розігріти їх. Ставало щораз темніше. На Малинського напав жах.

— Може вони вже відійшли і за мене забули? — погадав. — Що я з собою зроблю. Ніяких доріг тут нема. Як мені з ліса видобутися? Тут мабуть і вовки є... Дідько спокусив мене їхати на полювання!

Поклав рушницю на землі, щоби хухнути в пальці і розігріти їх. Рушницю клав так незручно, що язичок вдарив до суча, що лежало на землі, і рушниця випалила. Він аж присів, так його сей стріл стрівожив.

Товариство мисливих вже постягалося з позицій і стояло на збірній полянці при дорозі, дожидаючи коней, щоби підїхати до недалекої коршми. Нафтяр зладив для своїх гостей вечерю. Для деяких гостей, котрі мусіли відїздити найближчим поїздом, двір нафтяря був задалеко. Щоби гості не спізнилися на залізницю, гостинний власник полювання приказав цілу вечерю вислати до коршми, що була по дорозі на залізницю.

Саме тоді, коли мисливі стояли край дороги і обговорювали вислід полювання, гримнула рушниця Малинського. Товариство почуло стріли і зараз всі похопилися, що між ними ще нема „пана старости". Синецький вислав по нього одного з гаєвих.

З противної сторони, як та, де була коршма, надійшов жандарм. Побачивши стільки осіб з рушницями, приступив до гуртка, засалютував і зажадав, щоби йому показали свої стрілецькі пашпорти, чи, як вони в Австрії звалися, вафенпаси. Кождий мав такий пашпорт і показав жандармови. Жандарм вже хотів іти далі, коли з ліса виринули на полянку Малинський з гаєвим. Бачучи, що і вони з рушницями, жандарм звернувся до нафтяря з питанням. Чи і ті два, ваші гості?

— Один, мій гаєвий, другий староста Ма... Ма... чорт його знає, як староста зветься.

Коли жандарм вчув слово староста, погадав собі, що то староста сусіднього повіту, бо свого старосту він знав. В сім, чи в сусіднім повіті, староста старостою. В очах жандарма це великий, всесильний потентат. Ніякого старосту ніякий жандарм не важився би питати, чи має пашпорт. Жандарм засалютував і пішов далі. Мисливі сміялися і Малинському ґратулювали, що його, хоч він лиш весільний староста, жандарми так бояться.

Коні надійшли і товариство поїхало до недалекої коршми. Жандарм вже був там. Їв вечерю. Мисливі пішли вечеряти до мешкання коршмаря. Гаєві дістали вечерю в шинковій кімнаті. Сиділи при однім столі з жандармом і балакали з ним про полювання. Сказали йому також, сміючися з нього, як то він дав себе здурити, беручи весільного старосту за старосту повітового. Жандарм підскочив, неначе би сів на їжака, коли йому сказали, що саме той „пан староста" не має пашпорту на пальну збрую. Він схопився, заплатив за вечерю і вийшов.

Мисливі повечеряли, посідали на візки і рушили в сторону залізниці. Ледви від коршми відїхали пів кільометра, почули:

— Стій!

На дорозі показався жандарм. Візок станув. Жандарм приступив до візка, звернувся до Малинського і сказав:

— Прошу показати вафенпас!

Малинський поблід.

— Тож то буде біда! — погадав. — Кара, то ще пусте. Що то буде, як мій шеф довідається, що мені жадна тітка не вмерла, що я жадної тітки не маю, що я йому набрехав про похорон і поїхав на полювання... ще й без стрілецького пашпорту!

— Вафенпас! — повторив жандарм. За Малинського відповів нафтяр, котрий своїх гостей відпроваджував на залізницю:

— Або той пан має зброю, пане постенфірер?

Жандарм глянув уважніше і ціле товариство глянуло здиване на Малинського. Він справді не мав рушниці. Жандарм сконтролював, чи котрий з мисливих не має двох рушниць і чи яка не схована під сидженням. Ні! Засоромлений поклонився і відійшов.

Малинський аж тепер отямився. Рушниці справді не мав з собою, бо забув у коршмі.

— Не пропаде, — сказав нафтяр. — Дайте мені вашу адресу. Завтра відішлю вам.

На полювання Малинський більше не рвався.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

„НАЦІОНАЛЬНІ НЕДУГИ"?

Чували ми вже про національні прикмети, національні ідеали, національні почування, а тепер нюйорський комісар здоровля, д-р Райс, говорить про такі річи, що можемо говорити про національні недуги.

Говорить він про трудноці шики над здоровлям у великих американських містах, як, наприклад, Ню Йорк. Трудноці лежать передусім у тому, каже він, що Ню Йорк має кілька великих національних груп. У Ню Йорку, наприклад, більше Муринів, ніж в Атлянті й Савані разом. Тут більше Жидів, ніж у цілій Палестині. Тут більше Пуерторіканців, ніж у їх столиці, Сан Хуан.

Крім того кожда з тих груп має схильність до якоїсь недуги. Жиди й Італійці, наприклад, часто хорують на діябетес (цукровицю), Пуерторіканці, Мурини й Китайці на сухоти.

До чого може довести боротьба лікарів з недугами, показує факт, що в Ню Йорку від 1912-го року був тільки один випадок смерти від вісти.

ПОРАДА ПРОФЕСОРАМ.

Професори колєгій та університетів є знавцями, кождий у своїй ділянці. Кожда ділянка знання має свою вагу, а вага знавців чим далі, тим більше зростає.

Так каже Карнеґійська Фундація для Розвою Навчання.

Одначе, додає вона, професори частенько відчувають покусу показувати себе знавцями не тільки в своїх спеціяльностях, але й на інших полях, на котрих вони розуміються дуже мало.

Карнеґійська Фундація радить кождому професорови держатися свого поля, котре він опанував.

ЧИ ОДНИМ ПРОФЕСОРАМ?

Цікаво знати, чи можна би цю пораду поширити й до людей поза професорським званням? Чи добре булоб, щоб і не-професори теж кождий говорив передовсім про справи, про які він знає? Чи не варта би всім сказати: Знай, шевче, своє копито, а до кравецтва не мішайся?

Відомо, що люди люблять говорити про річи, про які вони знають дуже мало. Каже якась приповідка, що як морякови сказати, що він не вміє пливати, то він це собі попривуха пускає; але як йому сказати, що він на коні їздити не вміє, то він тебе в вухо бє.

ОСВІТА Й ЧЕСНОТА.

На Великдень один нюйорський проповідник говорив своїм вірним проповідь про звязок між освітою й'чесністю.

Дуже зручно підхоплена тема, бо й Американці частенько хорують на думку, що чим вища школа, тим вищої чесноти там учать: „В Америці — говорив той проповідник — виросло переконання, що суспільність можна направити й людей спасти вищим вишколенням та етичними засадами.

„З цього переконання вийшов такий вислід, що ми маємо більше високо освічених нечесних людей, як ми мали передтим".

Це не значить, що вчена людина не знає засад чесноти; вона їх знає краще, ніж людина несвічена, але не має сили волі їх держатися. Замісць напружити свій розум, як загартувати свою волю, щоби держатися засад чесноти, вона йде лекшою дорогою та дивиться за тим, як їй інших людей дурити, що вона чесна людина.

ПОЖИТОЧНІСТЬ У СВІТІ.

Коли професори можуть бути корисні світови тільки через своє спеціяльне знання, то щo требаб іншим людям робити?

Хіба держатися старого правила: Старайся знати про одну справу все, а про кожду іншу дещо.

УВАГА! ДІТРОЙТ, МІШ. І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СВЯТОЧНЕ ВІДСЛОНЕННЯ

погруддя ТАРАСА ШЕВЧЕНКА відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

в годині 3-тій пополудні

В САЛІ ДІТРОЙТСЬКОГО МУЗЕЮ КРАСНИХ ШТУК

при Вудвард і Кірбей вулицях.

П Р О Г Р А М А:

1. **Отворення:** .... **п. Т. Зарембський,** голова комітету
2. **Вступне слово** .... адвокат **Іван Панчук**
3. **Відслонення бюсту** (погруддя).
4. **Укр. Нац. Хор „Думка"** під проводом **п. Івана Атаманця** відспіває:
   а) **Заповіт** .... Шевченко-Вербицький
   б) **Думи мої** .... Шевченко-Воробкевич
5. **Віддання погруддя мейорови міста Дітройт,** котрий передасть потім погруддя в дарі зарядови Музею.
6. **Укр. Нац. Хор „Думка"** хор мужеський:
   а) **Закувала та сива зазуля** .... Ніщинський
   б) Хор мішаний: **Ой зійшла зоря** .... Леонтович
   в) **Ой одна я, одна** .... Шевченко-Лисенко
   сольо **пані П. Рехлівська.**
6. **Реферат** в англійській мові: **„Тарас Шевченко як поет і артист"** .... виголосить **д-р І. Яців**
7. **Деклямація** .... **Петрина Сеньків**
8. **Реферат** в українській мові .... **д-р Л. Мишуга**
10. **Привітні промови** від українських організацій.
11. **Український Національний Хор „Думка":**
   а) **Реве та стогне Дніпр широкий** .... Шевченко-Давидовський
   б) **Минули літа молодії** .... Шевченко-Нижанковський
   Сольо **пані Н. Атаманець.**
   в) Хор: **Та не дай, Господи, нікому** .... Шевченко-Воробкевич
   г) **Америка** — гимн.

Комітет прохає шановне громадянство до численної участи в святі. — **Вступ вільний.** 108

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

:—::—: відбудеться :—::—:

ЗАПРИСЯЖЕННЯ

14-тої СОТНІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ

І ГОСТИНА, ПІСЛЯ ТОГО БАЛЬ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

33-35 WEST 19th STREET, BAYONNE, N. J.

Початок в годині 5-тій пополудні. — Вступ лиш 35 центів.

Говорити буде Вп. делеґат О.У.Н., п. Омелян Грибівський. Заприсяження переведе для Команди Сотні сам головний командант, Д. Т. Білецький, а членів Сотні заприсяже головний секретар, Степан Фік.

На це величаве Свято запрошується всіх Українців Байону й околиці, як також усі Сотні Чорноморської Січи до чисенної участи. — З націоналістичним січовим привітом — СЛАВА УКРАЇНІ! 108

Команда 14-тої Сотні.

УВАГА! ЛИНДЕН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТОВАРИСТВО ім. ІВАНА ФРАНКА, ВІД. 306 У. Н. СОЮЗА

:—::—: святкуватиме :—::—

11-ЛІТНЮ РІЧНИЦЮ СВОГО ІСНУВАННЯ.

З цьої нагоди Товариство влаштовує

ПЕРШИЙ ТРАВНЕВИЙ БАЛЬ

:—::—: який відбудеться :—::—:

В СУБОТУ, ДНЯ 11-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

ROSELLE and HENRY STREETS, LINDEN, N. J.

Початок в годині 6-тій ввечір. —— Вступ 25 центів.

Музика добірна.

На цей 11-літній ювилей і баль товариство запрошує Українців з Елизабет, Ровей, Нюарку і околиці. — За добру забаву ручить 108

Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА

ЗАХОДОМ ТЕАТРАЛЬНОГО ГУРТКА

при Українській Православній Церкві св. Володимира

відограється комедію в 2-ох діях

„ЯК ЖІНКИ ЧОЛОВІКІВ МОРОЧУТЬ"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ПАРОХІЇ,

334 EAST 14th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок точно в годині 7-мій ввечір. —::— Вступ 35 центів.

По представленню ЗАБАВА до пізної ночі.

Запрашаємо вас до численної участи, бо наша „Рузя" доложила всіх старань, щоб це представлення випало якнайкраще. 108

За Комітет: **Красновська і Тарас.**

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ РОГАТИНЩИНИ

відограє дуже смішну комедію під заг.:

„ЯК ЖІНКИ ЧОЛОВІКІВ МОРОЧУТЬ"

В СУБОТУ, ДНЯ 11-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,

57-59 BEACON STREET, NEWARK, N. J.

Початок в годині 8-мій ввечір. —— Вступ 35 центів.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ

Шановні Громадяни! Тому що це представлення буде перший раз гране у Нюарку і розвеселить кожного, хто побачить, як то жінки чоловіків морочуть, Комітет Рогатинщини запрошує Рогатинців з Ню Йорку, Вейтстон, Перт Амбой, Лінден, Елізабет, Гілсайд прибути громадно, бо дохід призначений на політичних вязнів. — **Комітет.** 108

У В А Г А! БРУКЛИН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! У В А Г А!

ЗАХОДОМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ і УКР. КАТ. ПАРОХІЇ В БРУКЛИНІ, Н. Й.

:—::—: відбудеться :—::—:

ПЕРШИЙ Весняний Пікнік

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

У FELDMANNS PARK, MASPETH, L. I.

Початок в годині 1-шій пополудні. —— Вступ 40 центів.

Дохід з пікніку на закупно Національної Домівки. 08

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДУМКИ З ПРИВОДУ КОНВЕНЦІЇ С. У. А.

Громадянка К. Дроздикова стверджує, що Союз Українок Америки не робить під організаційним оглядом поступу вперед. Як причину подає брак національного почуття в нашого жіноцтва і брак провідних сил.

Щодо першого, то я не погоджуюся з шановною дописувачкою. Навпаки, твердж, що наше жіноцтво є національно свідоме вже й у широких масах. Зате правда, що бракує нам провідних і енерґійних сил. Якби був такий провід, то культурно-освітнє життя дуже оживилосяб.

Ми знаємо, що без догляду ніщо не виховається. Треба коло всього ходити і його пильнувати. Те саме є і з Союзом Українок Америки. І його треба постійно відживляти. А національне почуття української жінки теж треба посилювати, щоб добувати з нього чимраз більші користи. Та це легко говорити, але трудніше знайти зараду.

Мені здається, що ми зробили би багато добра для СУА і для нашої загальної справи, якби так заходам СУА влаштовувано кождого року літом підчас вакацій жіночі курси для підховання провідних сил. Підчас вакацій можнаб діста ти дешевше вчителів чи вчительок, потрібних до ведення таких курсів. А кошти таких курсів повинні покрити самі учениці. Так принаймні я думаю. Мені здається, що при помочі таких курсів ми підготовилиб нові кадри інтеліґентних народніх робітниць, що зналиб, як і яку треба вести на місцях роботу. Такі курси могли би бути одного року в Ню Йорку, другого в Клівленді, а третього деінде і т. д. Як матимемо провідниць, тоді й вестимемо кращу й інтереснішу роботу. А це є зрозуміла річ, що до цього треба науки

Тепер буде конвенція СУА і тепер буде нагода про такі справи там говорити і їх передумати та вирішити. Берімся до праці, але памятаймо, що без науки тут не обійдеться. Самоуки ніколи не заступлять нам провідниць з наукою і вишколенням. Як самі знаємо, самоуки дуже часто надзвичайно амбітні й не хочуть нікого слухати, бо думають, що вже всі розуми поїли і тому стоять на одним місці й далі не поступають. А з того є шкода для суспільности. Направимо це, як будемо вміти глядіти правді в очі.

А. Красіцька, секр. 14 відділу СУА і члениця У. Н. Союза.

—o—

КОБИ МИ ХОТІЛИ ЗРОЗУМІТИ ВАРТІСТЬ СОЮЗА.

Здавалосяб, що вже і сліпий прозрів би і побачив би велич отої солідної народньої будови, якою є наш У. Н. Союз. Здається, що вже не повинно бути між нами культурної людини, щоб не пізнала того добра, яке спливає від нашої організації. Так не повинно бути, але, на жаль, є ще багато в нас таких, що не дбають за ніщо. Кажуть, що по смерти їм ніякого обезпечення не треба!

Та я раджу таким поглянути на примірний похорон члена У. Н. Союза, щоб набратися на нім іншого духа, щоб побачити Союзову дисципліну, людскість і братерство.

Двацять літ минає, як в моїй місцевости вдалося з великим трудом оснувати відділ У. Н. Союза. Скільки то було з тим клопоту! А тепер ті, що стоять у відділі, ще й свої родини повписували. Тепер всі в громаді гордяться тим, що маємо відділ У. Н. Союза, до якого відносяться з пошаною не тільки свої, але й чужі.

От 5. квітня прощав зі смутком наш відділ свого члена. Віддавали ми останню прислугу бл. п. Іванови Довганеви. Кождий з нас завважав, з якою пошаною віднеслися до цього похорону Американці, як вони подивляли дисципліну членів і повагу цілого обряду. Самі казали, що ще не бачили, щоб якась організація віднеслася до свого покійного члена так щиро й вірно. Багато чужинців прийшли до церкви і слухали там прощального слова о. Бартіша, хоч його не зрозуміли. І пішли на цвинтар, де Покійного прощав п. Т. Свистун з Филаделфії як людину чесну і патріотичну, що щиро працювала ціле життя для волі України. За те все чужинці хвалили нас як нарід високо культурний і самі питалися, чи вони не моглиб стати членами У. Н. Союза.

Отак згадуючи память чесного нашого члена, бл. п. Івана Довганя, подаю і те, як чесно відносяться до нас чужинці. Чиж ми самі не малиб пошанувати оту нашу організацію тим, що сталиб її членами, чи вписалиб до неї своїх дітей?

К. С., Бриджпорт, Па.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. травня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та вулиця. Кождий член має обовязково явитися на цих зборах бо є важні справи до полагодження. Кождий член, котрий має діти від 15 до 20 і вище років, нехай приведе на ці збори, бо на цих зборах буде лекція для молодіжи. Довгуючим членам пригадуємо, щоб вирівнали свою належітість, бо в противнім разі поступимо після статута. Неприявний без оправдання член буде відповідальний після статута. — Д. Костишин.

Тайни готелю.

— То скандал! — кричить гість у готелі — перед хвилиною я завважав на стіні блощицю!

— То не може бути! — відзивається готелевий слуга — в таку пору наші блощиці вже є в ліжку!

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ ПІД ДИРЕКЦІЄЮ ЙОСИФА СНІГУРА

при співучасти Танцюристів зі Школи В. Авраменка

:—::—: влаштовується :—::—:

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ І БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 11-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

В ГАЛІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ,

229 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

Початок точно в годині 7:30 ввечір. — Вступ 40 ц., діти 15 ц.

ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ ДО ПІЗНОЇ НОЧИ

Музична Школа старається всіми силами, щоби Концерт випав якнайкраще і щоб приявну публику задоволити. Тож запрошуємо всіх, як місцевих так і позамісцевих до численної участи. 108

Комітет.

П О З І Р! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! П О З І Р!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА СКАЛАТ В НЮ ЙОРКУ

:—::— відбудеться :—::—:

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 11-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ (MANHATTAN LYCEUM), 66-68 E. 4th ST., NEW YORK CITY

Початок в годині 7:30 ввечір. —— Першорядна музика. —— Вступ 50 центів.

Українське Запомогове Товариство Скалат запрошує громадян з Ню Йорку й околиці взяти участь у балі, на котрім буде нагода гарно забавитися. На Бали будемо принимати нових членів без оплати вступного. — За добру забаву ручить 180

Комітет.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ТАНЦЮРИСТИ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ 3-тої СОТНІ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

:—::—: влаштовують :—::—:

ОБІД і БАЛЬ

В ЧЕСТЬ ДНЯ МАТЕРІ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

В ГАЛІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ,229 SPRINGFIELD AVE., NEWARK, N. J.

Початок в годині 7-мій ввечір. —::— Вступ 50 центів.

В програму входять деклямації, співи, танці і коротке представлення.

Отсим запрошуємо наших родичів прибути на це свято. Ваші діти влаштовують це свято, щоб показати Вам, що ми дійсно можемо працювати для Вас, і для добра України. Приходіть і приводіть Ваших дітей, щоб вони могли побачити, як Ви, наші родичі, навчили нас любити Україну і бути добрими Українцями. 108

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ СОЮЗА УКРАЇНОК

влаштовується силами Хору „Боян" і Хору Рідної Школи „Луг" при українській гр.-катол. церкві

СВЯТО-ДЕНЬ МАТЕРИ

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ, 30 EAST 25th STREET, BAYONNE, N. J.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

Початок в годині 3:30 пополудні. —— Вступ 25 центів.

В програму входять співи, представлення „МАТИ", гагілки, деклямації і реферат про значіння Свята для українських матерей, який виголосить пані Юстина Мельничук.

Коли святкуємо це Свято, то тільки на те, щоб піднести гідність української свідомої матери, котра розуміє свої завдання. Із цим вяжуться сподівання що всі матери зі своїми родинами візьмуть участь і звеличають це Свято своєю приявністю та й причиняться до матеріяльної піддержки яку будемо могли дати матерям по наших замучених героях, Біласі й Данилишині. — **Комітет.** 108

ПОВАЖАНІ УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ!

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ, ЩО СПОЛУЧЕНИЙ КОМІТЕТ ШКОЛИ ПРИ 106 ВУЛ. І КОМІТЕТ БУДОВИ ЧИТАЛЬНІ ПРОСВІТИ В ЛУЧИНАХ, ПОВІТ БІБРКА

:—::—: влаштовують :—::—:

МАЙОВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 11-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

в HARLEM TERRACE HALL,

210-12 EAST 104th STREET, NEW YORK CITY.

Початок в годині 7-мій ввечір. —:— Вступ 50 центів.

Забавляти гостей в танцях буде орхестра під управою п. Сербінського, яка буде ґрати укр. і американські танці. Отож забавить старших і молодших до схочу, а також причинитесь Ви у підмозі Укр. Школі і допомозі збудувати Читальню Просвіти у повище згаданім місці. Тож усі йдім на цю забаву, за котру ручить спільний 102, 08

Комітет.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В НЮ ЙОРКУ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ ШКОЛА В НЮ ЙОРКУ, що міститься в Публичній Бібліотеці (PUBLIC LIBRARY), 331-333 EAST 10th STREET, NEW YORK CITY

:—::—: влаштовує :—::—:

ТЕАТРАЛЬНУ ВИСТАВУ, КОНЦЕРТ І БАЛЬ

В ЧЕСТЬ Т. ШЕВЧЕНКА і „ДЕНЬ МАТЕРИ"

В СУБОТУ, ДНЯ 11-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

В САЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛ. ЦЕРКВИ,

234 EAST 14th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок у год. 7:30 ввечір. —::— Вступ 40 центів.

В програму входять: Дитяче представлення „Дядько Тарас", промови, деклямації, скрипкові й фортепянові соля, сольо мандолінове й на ґармонії, смичковий квартет, Українське Радіове Тріо й орхестра Д. Олексина. 108

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ, ЩО ҐУДВІЛ КЛЮБ З БЕЙ САЙД, ЛОНҐ АЙЛЕНД (GOOD WILL CLUB OF BAY SIDE, L. I.)

:—::—: влаштовує :—::—:

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 11-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1935 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Поачток в год. 7:30 ввечір. 108-9 Вступ 40 центів.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

MOTHER

In this modern day and age, the man or woman who has some great marvelous deed for the world is a hero or heroine in the eyes of all. He or she is praised and honored by all.

But what of the great soul who receives no fame for its great deeds? What of the one whose daily life is a triumph over toil? What praise have we for the one who carries the burden of sorrow and joy? Surely there must be some glory and praise for her!

The gretest pal in the world — our mother. God's gift from above that equals no other. She works with much pleasure for you and me. With a loving care she guides through life's pathway me and you. No matter during what time in life does one fall in misfortune he or she will always find help and solace in mother.

Nobody knows his mother until she has passed from mortal sight. Only when she has gone out of the picture of life does one detect the gracious spirit, the high sweetness of her character. Only when mother is a memory does one truly miss her.

In observing **Mother's Day** this Sunday, we set aside a day on which we pay deep homage to our mothers. Let's not forget her on this special day. Show your appreciation and devotion by giving mother a little gift, be it even a little bunch of wild flowers.

NICK PARIJCZUK,
West Pullman, Ill.

"HAILKE" DANCES IN BUFFALO MUSEUM

In keeping with the spirit of Eastertide, the Ukrainians of Buffalo graced the stage of the Buffalo **Museum** of Science on Easter Sunday, featuring "Hailke" dances staged by the youth from different localities. Six couples clad in beautifully embroidered native costumes drew rounds of applause from the audience of truly collosal size. The affair was pronounced one of the most brilliant yet this year.

A colorful Easter scene was depicted on the stage by Mr. and Mrs. Lensky, Mary and Emma Decyk and Miss Victoria Lensky.

The cast of dancers included: Victoria Lensky, Theodore Kowal, Walter Kinal, Joseph Kokolus, Joseph Tarczanin, Stephen Listition, Mary Kowalczuk, Mary Rydzyk, Olga Berezuk, Anna Harawus, Marian Shavchuk, Frank Smigelski, Eugene Pujalowski, Helen and Mildred Tymkowicz, Mary and Emma Decyk and Anna Baulnielka.

Among those in charge of the affair were Mr. Alexander Kowal, arrangements; Mr. John Goot, dances; and Mr. and Mrs. Lensky, cast.

WALTER CIOPYK,
STEPHEN BAKALIK.

The train, as usual (you know the line), was crawling along at a snail's pace — and the stopped dead. "Conductor," shouted the passenger, "can I get out and pick some flowers?"

"I'm afraid you won't find many flowers around here," said the conductor good-naturedly.

"Oh, there's plenty of time," responded the jovial passenger; "I brought a package of seeds along."

UKRAINIAN PARTICIPATE IN THE NATIONAL MUSIC WEEK PROGRAM IN BALTIMORE

The newly organized Ukrainian Dancing Group of Baltimore under the direction of Mr. Roman Fenchynsky will present Folk dances in national costumes at the International Evening to be held at the Peabody Conservatory of Music in Baltimore, on May 11 at 8 P. M.

Many young dancers have been under instruction for several months in preparation for this affair and a cordial invitation is extended to all Ukrainians and their friends in Baltimore and vicinity to attend.

Inasmuch as there is no more effective agency to successfully portray the high ideals of Ukrainian life than through the medium of the proper interpretation of our beautiful Folk dances we are exceedingly anxious to have a large number of Ukrainians present.

There will be no charge for admittance, so why not come?

M. D. SEMENKIW.

PLAST FORMED IN PHILLY

A new Ukrainian organization has been started in Philadelphia. It is the Ukrainian Plast (Scouts) of America. The officers in the boys' section are as follows: Mr. Rybak—Scoutmaster, Michael Elko — Assistant Scoutmaster, Michael Shegda—Scribe.

Meetings are held every Thursday, at 7 P. M. sharp, at the Ukrainian Hall, 847 N. Franklin St.

Lectures on "Ukraine and Ukrainian Scouting" are delivered each week by Michael Elko. The club is open to new members ranging from the age of twelve (12) and up.

The girls' section meets every Friday at 7 P. M. at the above address.

Let's have your co-operation, fellow Ukrainians.

MICHAEL ELKO,
Assistant Scoutmaster.

Sonny boy — Mother, why did you marry father.

Mother — So you've begun to wonder, too, have you?

Joe — Did you tell her, when you proposed to her, that you were unworthy of her? That always makes a big hit.

Dan — I was going to — but she told it to me first.

THE SPORT WHIRL

UKRAINIAN ATHLETIC CLUB OF PHILADELPHIA

The Ukrainian Athletic Club of Philadelphia, with head-quarters in the Ukrainian-American Citizens' League Bldg. at 23rd and Brown Streets, wishes to announce its activities.

Four years have gone by since the club's organization, four years which were devoted to furthering the Ukrainian name in sports of this city. We believe we have done a reasonably good job of keeping the name of our mother country before the eyes of sport fans of this vicinity. As far as is known, the U. A. C. is the only club carrying the Ukrainian name on the field of sport in this city. There may be other Ukrainian baseball and basketball teoms composed of Ukrainian players, but they compete under the banner of their church or social club.

Baseball and basketball are the club's two most popular sports and two teams are put on the field in each sport. The stronger team plays under the name of Philadelphia Ukrainians, sometimes called Philly Ukes, and the reserve team plays under the name of Ukrainian A. C. The club is also represented in city swimming and track meets this month, so it can be seen that there is a sport for every athletic-minded member of the club.

The basketball season just completed was not a satisfactory one by no means. The team competed in the Greater Philadelphia League and finished in fifth and sixth places for the two halves. The boys fought hard in each game and have no alibi to offer for their showing except to echo the words of a forgotten athletic sage: "You can't win 'em all."

The curtain is rising on the baseball season and the club is looking forward to giving the Ukrainian population of the city another team of which they can be proud. Peter Zaharchuk and Wasil Titanich have been appointed co-managers and they have great hopes of surpassing the fine showing made by the team last year. In 1934, the Ukrainians wrote one of their most successful seasons into the records by snaring 33 victories and two ties, while losing but 13 ball games. Practically all of last year's team is back, and with the addition of strong reserves, it is highly probable that managers Zaharchuk and Titanich will have their hopes fulfilled.

The boys wish to take this opportunity to thank the many loyal supporters who have made it possible for them to have these teams and ask no more than to have the team as well supported this year.

MICHAEL W. ROMAN, Sec'y.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Богд. Хмельницького під покр. Пресв. Тройці, від. 158, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, як також тих женщин і дітей котрі належать до згаданого відділу, що в день 12-го травня в Фелдманс Парк, Меспет, Л. Ай., буде знята фотографія, котру передається до пропамятної книги У. Н. Союза. Кождий до кого це відноситься має явитись в Парку в годині 1-шій пополудні. — Юліян Павчак, предс., Дмитро Сенюта, рек. секр.

Звичка.

— Хто там так безупинно говорить у сусідній кімнаті?

— То мій сублькатор, барбер, він голиться.

— А пощо він говорить при цьому так багато?

— Бо хоче намовити самого себе до миття голови.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ.

(21)

Коли другий відділ Басутів напав валку з другого боку, оборонці звернули рушниці в противний бік. Гукали вистріли без перерви, падали вороги, а Ронда станула з чоловіками до бою. Басути захиталися та подалися назад.

За Басутами, що втікали й пропадали у високій траві, гнали кулі білих. Багато куль попадало до цілі. Скоро битва скінчилася, хоч вона не тревала може й дві мінути. Але всетаки вона зробила великі шкоди серед членів виправи.

Тарзан чув вистріли з віддалі, але вони його не цікавили. Його симпатії не були ні по одній, ні по другій стороні. Він не знав цих білих і вони для нього не були нічим ближчим від цих диких звірів, що блукали по пралісі, особливо, як він бачив на власні очі, як Ормен бив батогом чорних.

Ормен віддав команду над передньою сторожею Билови Вестови та став обходити караву, щоби побачити, скільки ще людей лишилося. Йому назустріч надбіг Пет О'Ґрейді. „Ми краще втікаймо звідси", кричав Пет, „бо ці чорні чорти ще готові запалити траву під нами!"